

Supplerende information vedrørende INDSIGELSER til FORSLAG TIL LOKALPLAN NR. 5.54

Hornbæk d. 16. april 2024

Bemærk venligst

Denne redegørelse er baseret på en række indsigelser indsendt til kommunen i forbindelse med høringsfrist for lokalplan 5.54. 54 – Udvidelse af Hornbæk Havn.

Da materialet er udarbejdet som **supplerende dokumentation** i orienterings øjemed, har vi, for overskuelighedens skyld, tilladt os at korrigere og uddybe med passager til de oprindeligt fremsendte indsigelser fra 8. april 2024. Korrigeret version vedlagt som **bilag B** – punkt 1-17.

Danmarks Naturfredningsforening har givet os tilladelse til at inkludere deres indsigelse, som foreligger i **original uredigeret** udgave vedlagt som **bilag A**.

Kunstner Martin Brigum har givet os tilladelse til at inkludere hans indsigelse, som foreligger i **original uredigeret** udgave vedlagt som **bilag C**.

Med venlig hilsen –
på vegne af en gruppe borgere i og uden for Hornbæk fiskerleje
og Facebookgruppen Bevar Øststranden's 527 medlemmer

Annette Steglich, Cornelia Jaspers, Jens Rask, Jesper Madsen,
Jonas Collin, Mikael S. Andersen, Rasmus Tjalk-Bøggild,
Søren Schandorf, Thomas Foxby-Jacobsen

Kontaktpersoner/organisationer:

Spørgsmål vedrørende naturbeskyttelsen og marsvinbestanden henvises til
Danmarks Naturfredningsforening: <https://helsingoer.dn.dk/>
Email: helsingoer@dn.dk att: Christian Rørdam

Andre forespørgsler

Aviser, medier o.a.:
Annette Steglich
Email: annettesteglichp@gmail.com
Mobil: 23 63 81 63

Miljø og vandkvalitet:
Jesper Madsen
Email: jm@ecos.au.dk
[Cornelia Jaspers](mailto:coja@aqua.dtu.dk)
Email: coja@aqua.dtu.dk

Lokalplaner:
Mikael S. Andersen
hornbaek8@gmail.com
Rasmus Tjalk-Bøggild
Email: rasmus.tjalk-boeggild@outlook.com

Medier og historisk bybevaring:
Søren Schandorf
Email: mail@opendoor.dk

INDHOLD:**Bilag A:**

Danmarks Naturfredningsforening, indsigelse mod lokalplan 5.54 - udvidelse af Hornbæk Havn	3
---	---

Bilag B: (Punkt 1-17)

Indsigelser (revideret) på vegne af en gruppe borgere i og uden for Hornbæk fiskerleje og Facebookgruppen Bevar Øststranden's 527 medlemmer

1. Introduktion og indsigelse	7
2. Kommunens og lokalplanens værdigrundlag	8
3. En <i>de facto</i> afvikling af Øststranden	10
4. En væsentlig fejlantagelse omkring Øststrandens størrelse	11
5. Kystpåvirkning	13
6. En unik og børnevenlig strand	13
7. Et historisk panorama og en promenade går tabt	14
8. Havnepladser i relation til sociale og kulturhistoriske rum	15
9. Renovering eller komplet udskiftning af den gamle østmole	16
10. Spørgsmål til kvantitativ benyttelse	16
11. Proportioner og relationer	17
12. Infrastruktur og logistik	18
13. Visualiseringer og standpunkter	19
14. Argumentet: ventelister til havnepladser	21
15. Økonomi og havneudvidelse	21
16. Vandkvaliteten i havnen	22
17. Miljø, grøn omstilling og bæredygtighed – en ny virkelighed	23

Bilag C:

Indsigelse fremsendt af Martin Brigum: Hornbæks Østre Strand i kunsthistorisk perspektiv	24
---	----

Konklusion og afsluttende bemærkninger:	28
--	----

Bilag A:

Dato: 6.04.2024

Helsingør Kommune

Indsigelse mod lokalplan 5.54 udvidelse af Hornbæk Havn

Danmarks Naturfredningsforening (DN) skal hermed gøre indsigelse mod Helsingør Kommunes lokalplanforslag for udvidelse af Hornbæk Havn.

Indsigelsen baserer sig på følgende forhold:

Angående § 3 vurdering:

Lokalplanforslaget har den konsekvens, at en del af klitarealet rundt om havnen indruges til havnebassin, legeplads og p-plads.

Helsingør Kommune har lavet en besigtigelse af klitternes status og truffet den beslutning, at kun et delareal (uden for lokalplanområdet) kan klassificeres som §3 område. Det er en fejl i henhold til vejledningen for udpegning af naturbeskyttelsesområder.

Der er fire punkter, hvor vi mener, at kommunen laver fejl:

- 1) Kommunen opgør klitarealet i 4 delområder, men vor vurdering er, at i hvert fald de tre områder, som ligger vest for havnen, er sammenhængende og skal betragtes som ét område.
- 2) Kommunen definerer delområder inden for områderne (område 2) og regner så sammen, at 'grå klit-areale' sammenlagt ligger under de 2.500 m², hvorfor område 2 ikke er §3.
- 3) Kommunen definerer område 1's østlige del som hvid klit, til trods for at der er dækkende vegetation.
- 4) Kommunen beskriver, at der er udbredt vækst af invasive arter i området (primært rynket rose) og bruger det som et argument for, at områderne ikke har en kvalitet, der lever op til kravet i §3.

DN mener således, at forslaget hviler på forkerte forudsætninger. Hvis Helsingør Kommune ikke er enige deri, bør disse spørgsmål afprøves ved højere instans.

Angående marsvinebestanden:

Havnen er placeret lige ud til Natura 2000-områder Gilleleje Flak og Tragten, som er et af de vigtigste områder for Bælthavsbestanden af marsvin. Alligevel godtgør lokalplanforslaget ikke, at udvidelse ikke vil få betydning for marsvinene i det nærliggende højtæthedsområde for marsvin:

Miljørapporten hævder følgende:

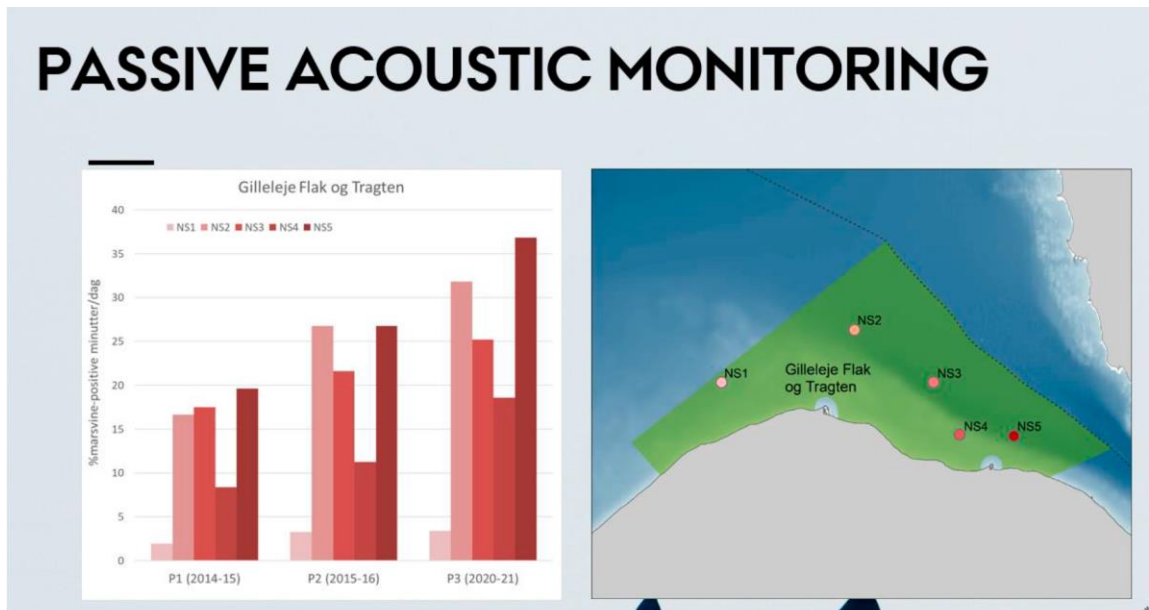
I anlægsfasen: Nedramning i anlægsfasen kan have en midlertidig forstyrrende effekt, så marsvin fortrækker fra nærområdet. *'Det er dog sandsynligt at adfærdsændringerne kun vil have minimal betydning for forekomsten af marsvin i farvandene ved Hornbæk Havn.'* (citater)

I driftfasen: *'Det er derfor sandsynligt at undervandsstøjen fra den øgede besejling af Hornbæk Havn vil påvirke marsvin i ubetydelig grad. Dog er det vigtigt at nævne, at denne sandsynlighed er behæftet med en vis usikkerhed uden direkte empirisk data om samspillet mellem den øgede besejling og den eksisterende trafikbelastning.'*

Såfremt der efter havneudvidelsen ses en klar effekt på marsvin i området, eksempelvis at disse ikke længere observeres, kan en række afværgeforanstaltninger iværksættes i Natura 2000 området. Disse er dels fartbegrænsninger og dels krav om støjfri motorer. Disse er dog ikke direkte relateret til havneudvidelsen eller Hornbæk havn.' (citater)

Ift. kumulative effekter: *'I forhold til marsvin vurderes det at det ikke er sandsynligt, at der tilføjes nye elementer til det akkumulerede pres på marsvin i området. Dog medfører udvidelsen, at en eksisterende presfaktor fra havnen på marsvin øges, hvilket medfører en risiko for, at det er "dråben der får bægeret til at flyde over". Dette er der dog en minimal risiko for, da området ikke er et direkte hotspot for marsvin, og der er også en god afstand til andre signifikante presfaktorer. Det skal dog nævnes, at der generelt mangler viden om kumulative effekter på marsvin, og der er ikke meget empirisk viden tilgængeligt på området.'* (citater)

Konklusionen om, at havet ud for Hornbæk ikke er et 'hotspot' for marsvin beror på en fejltolkning af den eksisterende viden, baseret på DCE's registreringer. For det første viser registreringer foretaget fra fly, mærkede individer og skib, at kyststrækningen fra Hellebæk til Hornbæk er et høj-tæthedsområde i sommerperioden. Dette er vist i Figur 7.17 i Miljørapporten. For det andet skal det påpeges, at Miljørapporten ikke har inkluderet DCE's registreringer baseret på akustiske lytteposter i habitatområdet 171 (se nedenstående figur, baseret på DCE's NOVANA-afrapportering). Målinger, der er foretaget i tre perioder (2014-15, 2015-16 og 2020-21, viser en stigende aktivitet i habitatområdet, og dermed stigende vigtighed af området. De viser også, at i alle tre perioder var den højeste marsvinaktivitet (målt ud fra deres kliklyde) på stationen lige nordøst for Hornbæk. Målingerne på denne station er et af de højest målte niveauer i de indre danske farvande (DCE's eksperter, personlig kommunikation)!

Figur 1. Akustisk overvågning af marsvinaktivitet på fem stationer i habitatområde 171. Data fra DCE's NOVANA-overvågning af marsvin i danske farvande.

Der skal desuden gøres opmærksom på, at der foreligger en ny vurdering af status for Bæltbestanden af marsvin, foretaget af et internationalt forskerteam, inklusive DCE/AU's eksperter. Denne status er netop publiceret i en videnskabelig artikel: Owen, K., Gilles, A., Authier, M., Carlström, J., Genu, M., Kyhn, L. A., Nachtsheim, D. A., Martinez, N. R., Siebert, U., Sköld, M., Teilmann, J., Unger, B., & Sveegaard, S. (2024). A negative trend in abundance and an exceeded mortality limit call for conservation action for the vulnerable Belt Sea harbour porpoise population. *Frontiers in Marine Science*. <https://doi.org/10.3389/fmars.2024.1289808>.

I artiklen sammenfattes bestandsudviklingen fra Bæltbestanden af marsvin for perioden 2005-2022. I løbet af de seneste 18 år har der været en stærkt negativ udvikling i bestanden (nedgang på 2,7% pr. år). En af årsagerne er bifangst i fiskenet, som langt overstiger grænsen for, hvad bestanden kan tåle, men støj og forstyrrelse antages ligeledes at påvirke bestanden. I betragtning af den observerede bestandsnedgang, er handling til beskyttelse af bestanden påtrængende nødvendig, så bestanden af marsvin i Bælthavet ikke når samme stærkt truede tilstand som f.eks. bestanden af marsvin i Østersøen.

Den nye publikation og viden betyder, at beskyttelsesstatus for Bælthavsbestanden af marsvin ikke længere kan kategoriseres som gunstig, men tværtimod ugunstig. Det betyder, at der skal tages et særligt hensyn til beskyttelsen af bestanden i de Natura-2000-områder, hvor arten er på udpegningsgrundlaget. Det gælder Gilleleje Flak og Tragten (habitatområde nr. 171). De tre perioders data fra lyttestationerne i habitatområde 171 tyder på, at netop området ud for Hornbæk har fået større betydning i de senere år. Det betyder, at der skal fokuseres særligt på beskyttelsen af marsvin i dette område, og det inkluderer handlinger imod kumulative effekter fra forstyrrelser fra sejlads, bifangst og fiskeri, som kan true fødegrundlaget og fødesøgning for marsvin.

Med dette udvidede datagrundlag og den videnskabeligt baserede vurdering af bestandens status er det åbenlyst, at Miljøvurderingen ikke er tilstrækkelig, og at der skal ske en revurdering af havneprojektet i Hornbæk Havn.

Marsvin er listet som en bilag IV art i habitatdirektivet, og dermed må arten ikke forstyrres forsætligt. Dette koblet med den væsentlige nedgang i bestanden og kendskabet til områdets vigtighed for bestanden gør, at der skal tages særligt hensyn til marsvin i habitatområde 171. Derfor finder DN det særligt kritisabelt, at man i miljøvurderingen konkluderer, at såfremt projektet fører til en nedgang i marsvin kan der iværksettes tiltag. I stedet bør der som led i projektet sikres den nødvendige støjreduktion, således at det sikres, at bestanden af marsvin, og habitatområdets rolle for at sikre bestanden, ikke forringes.

Øvrige forhold:

Lokalplansforslaget vil medføre bortgravning af 40.000 m³ sand fra udgravning af havnebassinet, der skal anvendes bl.a. til sandfodring øst for havneanlægget. DN har ikke set dokumentation for, at det ikke vil medføre en potentiel risiko for spredning af miljøfarlige stoffer fra fx bundmaling.

Lokalplansforslaget vil medføre en øget bådtrafik i området omkring havnen, formentlig svarende til den 30 % udvidelse samt mulighed for trafik af større både i og omkring havnen.

DN er af den opfattelse, at udgravning til parkeringspladser i området vest for havnen, vil ændre den landskabelige værdi af den høje klit, hvilket vi ikke finder acceptabelt.

Udvidelsen vil samtidig betyde et øget slid på området samt en øget trafik i havneområdet.

Endelig vil der ved udvidelsen mod øst mistes en stor del af den folkelige /børne- og badestrand.

Med venlig hilsen
Danmarks Naturfredningsforening Helsingør

Christian Rørdam
Staget 12, Snekkersten

Bilag B:

1. Introduktion og indsigelse

Hele diskussionen og beslutningsprocessen omkring havnens mulige udvidelse har stået på i mange år. Der har tydeligvis været et stort ønske fra havnens side om at vækste yderligere dog uden den tilsvarende refleksion over det **grundlæggende formål** med denne ekspansion - udover væksten i sig selv.

Denne noget ensidige fokus på vækst har ledt til en uheldig argumentationskultur, som har resulteret i et skred og en polarisering i opfattelsen af, hvad det egentlig er for nogle **grundlæggende værdier og kvaliteter**, der definerer Hornbæk som handelsby, som historisk fiskerleje, som strand- og havneby, kunstnerby samt natur og kystområde.

Derudover er det vores oplevelse, at det generelle vidensniveau og den frie udveksling og formidling af fakta - særligt op til det politiske niveau - har været særdeles mangelfuld og præget af meget selektiv og ofte decideret misvisende information, og som vi med denne indsigelse vil forsøge at udbedre.

Der er fra havnens side blevet fremsat en lang række postulater i forsøget på at argumentere for dels en havneudvidelse generelt og dels den fremsatte model for udvidelsen, der inddrager et væsentligt stykke af det øst for havnen beliggende naturområde Øststranden også kaldet "Lillestrand" eller "Børnestranden" eller den "historiske" strand.

I det følgende gennemgås en række argumenter og påstande, der har været fremlagt som begrundelse og berettigelse for den foreslåede udvidelse af Hornbæk Havn. På baggrund af nærværende redegørelse er det vores klare opfattelse, at der ikke foreligger hverken gyldigt eller sagligt argument for at gennemføre den foreslåede havneudvidelse. Vi mener derfor, at den fremsatte Lokalplan nr. 5.54 skal forkastes.

2. Kommunens og lokalplanens værdigrundlag

I de tidligere høringer om planen for havneudvidelsen er det massive, lokale forsvar for bevarelse af Østrestranden og kulturmiljøet forbundet med fiskerlejet, stranden og havnen blevet fejret af bordet af flertallet i Helsingør Kommunes byråd.

Den politiske afvisning står i skærende kontrast til, at Helsingør Kommune bryster sig med at have en visionær og aktiv, høj profil på bevarelse af kulturarv og -miljø, hvilket fremgår af forskellige kommuneplaner. Vi mener ikke, at dette værdigrundlag og politiske ambitioner matcher med lokalplan nr. 5.54, hvor en tvivlsom, økonomisk ensporet plan overtrumfer hensynet til kvaliteten af den lokale kulturarv, det historiske og eksisterende miljø, omkringliggende naturmiljø og autentiske rekreative aktiviteter. For at tydeliggøre denne diskrepans citeres herunder et udvalg af de politiske visioner:

Kulturarv og kulturmiljøer (Ref: <https://helsingor.viewer.dkplan.niras.dk/plan/3#/1247>)

"... Herudover er Helsingør Kommune rig på steder, der med deres historie, landskab eller rekreative udfoldelsesmuligheder kan spille en aktiv rolle i kommunens satsning på oplevelser og turisme. Autenticiteten i de velbevarede bymiljøer er en af Helsingør Kommunes store styrker. Turister besøger Helsingør for at opleve de smukke byer med de mange bevaringsværdige bygninger og for at lære den historie at kende, der knytter sig til dem."

Den stærke identitet, der ligger i kulturarven, er især et aktiv for turismeerhvervet og for tiltrækningen af nye borgere til kommunen – Mål:

- De kulturhistoriske spor, værdifulde bygninger og kulturmiljøer i byerne og på landet skal bevares.
- Kulturmiljøers og kulturhistoriske bevaringsværdiers kvaliteter og egenart skal styrkes, så de opleves som attraktive for turister og tilflyttere.
- Kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier skal formidles, og det skal sikres, at de er tilgængelige for besøgende og helsingoranere.

I retningslinjer for kulturmiljøer og enkeltelementer i byområderne fremhæves det at:

- Kulturhistoriske sammenhænge og enkeltelementer skal i videst muligt omfang bevares. Planlægningen skal medvirke til at understøtte og fremhæve kulturarven.
- Byggeri og anlæg i nær tilknytning til kulturhistoriske sammenhænge og enkeltelementer skal udformes, så det ikke forringer oplevelsen af de kulturhistoriske værdier som helhed.
- Der skal generelt tilstræbes adgang til og mulighed for oplevelse og forståelse af kulturværdierne i byområdet. Den almene adgang skal sikres, hvor det er muligt og relevant.

I retningslinjer for kulturmiljøer i landområdet fremhæves det at:

- Byggeri og nye anlæg herudover må kun opføres, hvis det ikke forringer, men derimod spiller sammen med de karakteristiske kulturhistoriske træk. De kulturhistoriske træk kan være bevaringsværdig bebyggelse, bebyggelsesmønster, byggetradition, ejendomsstruktur og egnstypisk beplantning.
- Kulturmiljøers tilstand må kun ændres, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og såfremt det kan dokumenteres, at værdi, betydning eller funktion af værdifulde sammenhængende helheder eller enkelte elementer ikke forringes.
- I kulturmiljøer skal bygninger og anlæg placeres og udformes med hensyntagen til bevaring og beskyttelse samt mulighed for forbedring af landskabs-, natur- og kulturværdierne.
- Der skal generelt tilstræbes størst mulig adgang til og mulighed for oplevelse og forståelse af kulturmiljøerne.

Kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger -**Hornbæk by, havn og fiskerleje** (Ref: <https://helsingor.viewer.dkplan.niras.dk/plan/3#/1247>)**Beskrivelse**

Bevaringsværdierne i området – både by og havn - er i høj grad den samlede bygningsstruktur i en forholdsvis lille og homogene skala. Adskillige enkeltbygninger indeholder arkitektoniske værdier særligt de oprindelige fiskerhuse i fiskerlejet, men også i det øvrige byområde findes bygninger med arkitektoniske værdier, der er bl.a. flere bygninger med tydelige historicistiske elementer. Smalle veje og stræder og havernes åbne karakter med lave stakitter eller hække ud mod vejen er et oprindeligt karaktertræk, som er med til at sikre byområdets åbne karakter.

Afgrænsning

Området omfatter Hornbæks centrale by og fiskerlejet afgrænset af Øresundsvej, A. R. Friis Vej, jernbanen og Hornbæk Plantage i øst. Hertil kommer havnens areal.

Beskyttelse

Området er omfattet af lokalplanerne 5.12 for Hornbæk Fiskerleje og lokalplan 5.39 for Hornbæk By og havn.

Havnen er omfattet af strandbeskyttelseslinje.

Områdets bygningsmasse rummer både fredede og bevaringsværdige bygninger.

Sårbarhed

Området er sårbart i forhold til byggeri og anlæg, der bryder med den generelle bygningskala og havearealer, der hegnes højt og tæt mod gader. Havnens skala vil blive påvirket ved udvidelser, som vil kræve tilsvarende udvidelse af servicefaciliteterne på land og dermed brud med den tætte lave struktur, der findes her i dag. Generelt vil yderligere fortætning påvirke miljøet i negativ retning.

Vurdering

Kulturmiljøet fremstår hovedsageligt velrestaureret og helstøbt med store kvaliteter i form af en forholdsvis homogen bygningsmasse i lille skala. Skalaen brydes af Fysiurgisk Hospitals markante bygningsmasse, som dog tilsvarende har et særpræg og egne kvaliteter.

Havnen har også en størrelse, der er tilpasset den bagvedliggende bys størrelse og skala, de lave havneskure giver området en menneskelig skala. Særligt fiskerlejet har et tydeligt helhedspræg af små fiskerhuse og -haver.

Ref: <https://helsingor.viewer.dkplan.niras.dk/plan/3#/1303>

3. En *de facto* afvikling af Øststranden - "Lillestrand"

Går vi tilbage til 1960'erne før den første store havneudvidelse, er det tydeligt at se, hvordan Hornbæks øststrand (i folkemunde "Lillestrand") udgjorde en betragtelig badestrand, der lå som en naturlig forlængelse af fiskerlejet og havde en markant placering i landskabet i åbenlys relation til byen, havet, havnen og skoven.

Med fordoblingen af havnearealet i 1988 (se nedenfor) ses det tydeligt, hvordan det unikke bade- og strandområde allerede her bliver mærkbart reduceret.

Oprindeligt var hele strandområdet op til østre mole et intakt, sammenhængende strandområde af meget høj kvalitet. I dag er området langt mere presset hvor der har dannet sig en "lagune" i området mellem havnen og stranden. Lagunen har dog fået flere afgørende funktioner, ved det at den skaber en "naturlig" bufferzone mellem stranden og havnen dels i form af den nødvendige afstand mellem det aktive strandområde og havnen, og dels fordi den har vist sig at opfange en betydelig del af den tang, som altid får hvirvlet sig ind øst om havnen. Samtidig har der udviklet sig en let tilgroet forhøjning i klitten mellem lagunen og havnen, som derved yderligere skærmer stranden fra havnen samtidig med at den tilfører området en naturlig vegetation der virker som en beskyttende ring om legepladsen.

På denne måde spiller lagunen en væsentlig rolle derved, at den både skærmer og aflaster det resterende badeområde, som - på trods af sin reducerede størrelse - stadig er af meget høj kvalitet.

Der er ingen tvivl om, at hvis man i sin tid havde vidst at havnen skulle, ikke bare fordobles men ligefrem mangedobles og notorisk vokse ind foran fiskerlejet, havde det været indlysende, at havnen skulle have været placeret 100 meter længere mod vest tæt op ad vestre bæk set fra et helhedsperspektiv og i lyset af den uundgåelige afvikling af Lillestrand, som de kommende udvidelser ville resultere i.

Hvis man spolede tiden tilbage til før den store havneudvidelse i 1980'erne og så forestillede sig at man ville gennemføre begge udvidelser på én gang, så forstår man for alvor, hvor stort et indgreb man er ved at foretage i dag.

Hornbæk havn 1960

Redigeret illustration af havneudvidelsen som én samlet udvidelse

Det er denne glidebane fra den første ”risikable” udvidelse, som vi i dag kæmper videre med og som reelt har resulteret i, at man med den foreslåede havneudvidelse nærmer sig en **de facto** afvikling af Lillestrand.

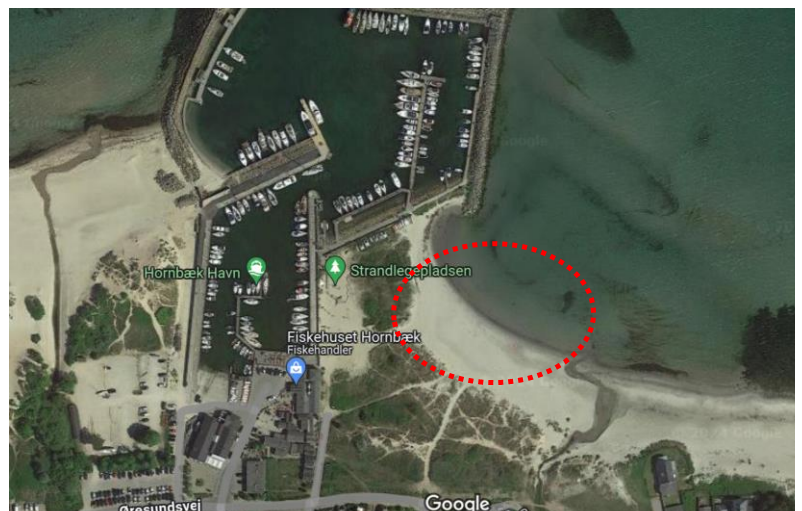
Når vi nu alligevel står med denne 40 år gamle havneudvidelse bag os, er vi i dag i den specielle situation, at vi med endnu en udvidelse kan forvandle det hele til en ”katastrofe” for Lillestrand og fiskerlejet. Hvis vi bibeholder hele det østlige strand- og klitområde inklusive det altafgørende laguneområde, kan vi glæde os over at den ”risikable” havneudvidelse fra 1988 alligevel har lykkedes med at fordoble havnearealet og samtidig opretholde Lillestrand med tilhørende klitter, stejlepladser og fiskerleje - om end presset - så nogenlunde intakt.

4. En væsentlig fejltantagelse omkring Øststrandens størrelse

Det har været havnens påstand at ”der er nok af strand at tage af”, når man taler om Øststranden.

Det er imidlertid kun indenfor det lille stykke mellem bækkens udløb ved Lochers Hus (th) og klitområderne og klitpassagen over til hjørnet ved Fiskehuset og østre havnemole (tv) at Lillestrand har sin primære funktion og udstrækning.

Man har, selv før udvidelsen i 88' altid holdt en generel afstand til stenmolen ved havnen (tv) og bækkens udløb med dens kedelige, brunlige og til tider skummende bækvand (th). - lige bortset fra de børn der leger i og ved bækken.

Lillestrands reelle og aktive kvalitetsbadeområde udgør derfor kun et meget begrænset stykke, mellem havnens stenmole og østre bæk. Og da der på østsiden af bækken og Lochers Hus kun er stenstrand (også ude i vandet) betyder det, at der reelt kun er ca. **80 meter aktivt strandareal** på Lillestrand. (Jf. nedenstående illustration, ”områdeberegning”)

Når man først bevæger sig væk fra fiskerlejets område og har forceret bækken og kommer længere ud østover, er der langt flere tangforekomster og fyldt med glatte algebelagte sten et pænt stykke ud i vandet. Dernæst ligger man lige ud for rensningsanlægget med tydelige lugtgæner og udledninger. Kystområdet her har i øvrigt svære tilgangsforhold, da overgangen fra skoven til stranden bliver mere og mere stejl og ufremkommelig pga. vedvarende erosion af kysten og klitten.

Områdeberegning:

Det samlede ”aktive” natur- og strandområde uden stejlepladser, før udvidelsen (gul ramme):

Ca. 25.000 m²

Det aktive strandområde på Øststranden i dag, markeret med **rødt**:

Ca. 4.500 m²

Nuværende bufferzone angivet med **grønt**

Den foreslåede havneudvidelse (blåt felt):

Ca. 8.500 m²

Resterende areal af Øststranden efter udvidelsen (**rødt felt**):

Ca. 2.500 m²

Minimal bufferzone (**grønt felt**)

Risiko for tang og aflejninger (**gult felt**)

Resterende reelt og brugbart strandområde: ? m²

NB: Til sammenligning udgør Storestrand fra vestre bæk og et stykke ud forbi Trouville ca 35.000 m²

5. Kystpåvirkning

I Miljørapporten er der foretaget en kvalitativ ekspertvurdering af havneudvidelsens effekt på strømforhold og aflejring af tang på Øststranden.

Den overordnede konklusion i Miljørapporten er, at der ikke vil ske en ændring i kystlinjen på Øststranden. Vurderingen er baseret på orthofotos (google earth) fra årene 2011, 2014, 2019 og 2021, og det beskrives at der er en variation mellem årene, men ingen tegn på kysterosion og at der er en stabil lagunedannelse (Miljørapporten, Figur 4.3). For det første er det uvist på hvilke datoer og under hvilke vandstandsforhold billederne stammer fra, hvilket gør det umuligt at validere udsagnet. For det andet, går man tilbage til 2006 (vist i Miljørapportens Figur 2.2) ser det ud som om, at der på det tidspunkt ikke var dannet en lagune og dermed, at lagunedannelsen er sket senere. Det kan udlægges som, at den nye sydmoles anlagt i 1988 har haft en læeffekt, som har ført til dannelse af strand syd for molen, mens bølgebryderen mod øst har haft en eroderende effekt. Det kan være argument (hypotese) for, at der vil være en risiko for, at en lignende kysterosion vil ske for enden af forlængelsen af den østlige mole, som planlægges ført ind på Øststranden. Og det kan føre til en ny lagunedannelse med risiko for at reducere strandarealet yderligere.

Det stiller også spørgsmålstejn ved Miljørapportens vurdering af, at man med forlængelse af østmolen vil opnå en afvikling af lagunen og dermed få helt "nye" strømforhold som pludselig vil holde det resterende strandareal generelt fri for tangaflejringer og dermed generelt forbedre områdets vandkvalitet. (Jf. "områdeberegning" under punkt 4)

Med den generaliserende "gummiformulering" i Miljørapporten siger man ikke noget konkret om effekten på det resterende aktive badeområdes specifikke kvalitet og forventede udstrækning. Man må derfor tillægge den kvalitative vurdering en betydelig usikkerhed omkring de fremtidige strømforhold og den reelle strand- og vandkvalitet efter en havneudvidelse.

På grund af alle de ovennævnte usikkerheder særlig omkring vand- og strandkvaliteten af det resterende strandareal, er der derfor al mulig grund til at myndighederne bør konsultere **uafhængige** fagfolk med krav om kvantitative analyser af strømforhold, aflejring af tang og kysterosion på et større stykke af Øststranden, da konstruktioner i vand altid medfører vanskeligt forudsigelige kyst- og erosionsforhold. Dette må være en absolut forudsætning for overhovedet at overveje en udvidelse af havnen.

6. En unik og børnevenlig strand

Det særlige kendetegn ved Lillestrand er først og fremmest den lokale og helt unikke, afdæmpede og intime stemning, som præger stedet med dets umiddelbare relation til fiskerlejet. Det særlige ved stranden er, at man kan opholde sig i et trygt naturmiljø med fiskerlejet som kulturhistorisk bagtæppe både tæt på byen men samtidig med behørig afstand til havnens hurlumhej, samtidig med at man kan nyde en af nordkystens fineste og mest børnevenlige sandstrande.

På billedet (taget fra Lokalplanen) fra 2020 er det tydeligt, hvordan de uundgåelige aflejringer øst for havnen presser det resterende strandareal

Stranden ved Hornbæk Havn. Foto: Kristoffer Hanberg Clemmensen

Den ligger roligt og trygt, let skjult af den mellemliggende klit med noget af det roligste og sikreste bade- og naturmiljø man kan finde, modsat Storestrand, der har de livsfarlige hestehuller og - som den store strand den er – slet ikke har den samme intime og beskyttende fremtoning som Lillestrand, der ikke har haft en badeulykke siden 2006, hvorimod der har været 7 badeulykker på Veststranden (kilde: www.badesikkerhed.dk/statistik/).

Derfor er Lillestrand særlig attraktiv for småbørnsfamilierne, netop fordi den har det lange stykke ud i vandet med roligt og helt lavt vand. Derudover er den også meget benyttet til regulær motionssvømning og til den daglige dukkert for mange af de fastboende i specielt fiskerlejet. Som alternativ til Lillestrand skal beboerne i fiskerlejet krydse havnen eller gå helt ned til det ”Fedtede hjørne” og den vej ud til Storestrand eller modsat skal gå yderligere 4-500 meter østover forbi bækken og rensningsanlægget for at komme ud til den østligste og nogenlunde brugbare stenstrand.

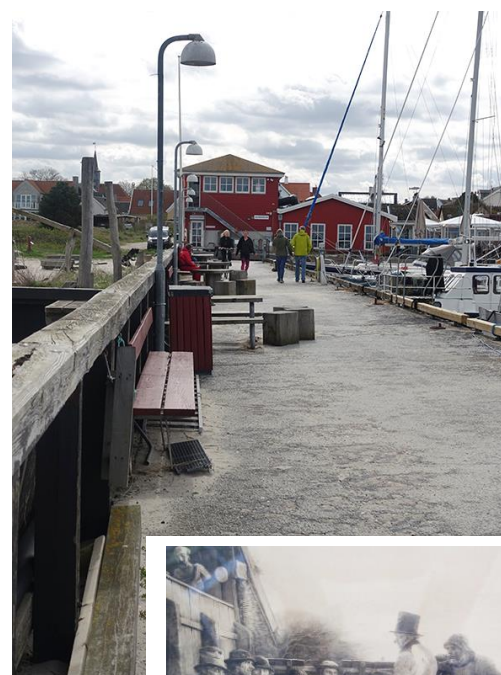
7. Et historisk panorama og en promenade går tabt

En af de helt store tabere ved havneudvidelsen er havnen selv. Det enestående og maleriske panorama med stranden, fiskerlejet og Lochers historiske hus ikonisk placeret på pynten for enden af Lillestrand udgør i dag et enestående sceneri, som i dag tydeligt kan ses fra stort set hele den østlige del af havnen.

Med udvidelsen vil der pludselig ligge et nyt havnebassin i vejen med moler, master og plasticbåde og helt **udradere** dette ubetalelige syn, som i generationer har været selve definitionen på hele **havnens relation og placering i forhold til fiskerlejet, stranden og naturen.**

Den lille centralt placerede ”promenade” ved hjørnet af Fiskehuset som i dag fortsætter ud ad den gamle østmole udgør i dag, et for havnen, afgørende **socialt, kulturelt, historisk, æstetisk og praktisk knudepunkt**. Det er her man mødes, sidder på bænken ved bolværket, mens børnene leger på legepladsen, det er her passagen til **stranden åbner sig ud i landskabet** og det er her man spadserer **videre ud** af den gamle, rustikke og historiske østmole for pludselig at befinde sig **midt i havnens centrum** samtidig med, at man får hele fiskerlejets, strandens og naturens unikke og historiske sceneri direkte ind på nethinden. Det er her alle besøgende, turister, fastboende og endda havnens eget personale, netop med dette enestående, maleriske panorama, konstant bliver påmindet om, **hvorfor der overhovedet ligger en havn netop her.**

Bolværket langs molen, med den klassiske rustikke konstruktion, udgør også en klar **reference til ”Stokken”**, som er genskabt i en udvidet version oppe ved Drachmanns mindesten. Stokken var fiskernes sociale mødested og i dag udgør østmolen et sådan centralt mødested, som anvendes **dagligt året rundt** af bl.a. vinterbaderne og de mange besøgende som lige vil spadsere en tur igennem dette unikke sceneri selv på en grå og kedelig vinterdag.

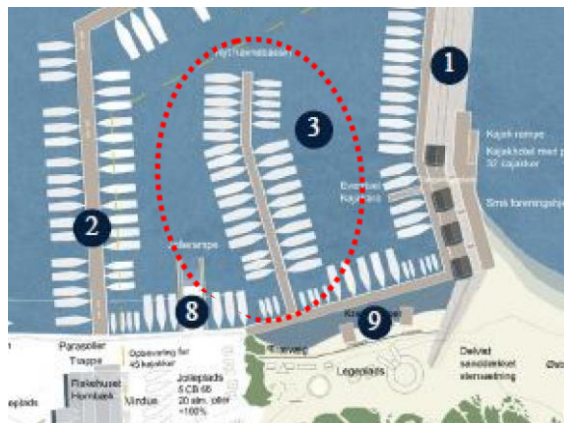

P.S. Krøyer: Fiskere ved Stokken i Hornbæk 1875.

8. Havnepladser i relation til sociale og kulturhistoriske rum

Den verdenskendte danske byplanlægger Jan Gehl der i slutningen af 1960´erne var afgørende for indførelsen af gågader i Helsingør har lært os at ”det man tæller, det gør man noget ved”: hvis vi tæller biler kommer alt til at handle om pladsen til biler, hvis vi tæller **både**, kommer alt til at handle om **havnepladser**, hvorimod hvis vi tæller **mennesker**, kommer alt til at handle om **liv** og det at **være** på havnen.

Det er tydeligt at se på tegningerne for udvidelsen at den nye indretning, **uden den nuværende passage** ind gennem østhavnen (rød cirkel), gør området her socialt ”passivt” forvandlet til ren og skær ”parkeringsplads” til både og hermed **afvikler det sociale liv** man tidligere havde her. Med forslaget forflytter man det sociale og kulturelle rum væk fra det centrale havneområde og i stedet ud og op imod klit og strand - modsat i dag hvor alle funktioner som havnepladser, byrum og kontakt til strand og fiskerleje skønsomt er kombineret og samtidig **centralt** placeret i havnen.

Det er vores erfaring, specielt fra Helsingørs historiske bykerne, at **kulturelle og historiske byrum** netop er det der tiltrækker mennesker og skaber liv. Der knytter sig en lang række historier og billeder, til denne, for havnen ikoniske mole, som det vil være ærgerligt at udradere til fordel for den helt nye indretning af havnen, som udvidelsen medfører. Folk elsker at spadsere og hænge ud på denne berede historiske mole og siden hvornår, er det blevet interessant at flanere på en moderne havnebro med både på begge sider?

Hvis man med den foreslåede nye havneindretning så endelig skulle få bevæget sig væk fra samlingspunktet omkring Fiskehuset og flyttet sig helt ud på den nye havns ydermole, vil man pludselig være kommet **alt for tæt på sceneriet** til at opleve det i sin maleriske helhed samtidig med, at hele det nye havnebassin blokerer for en stor del af sceneriet.

Enhver form for bebyggelse, det være sig nye moler, havnebassiner eller yderligere skurbebyggelse endda på de eksisterende østvendte moler, vil betyde en alvorlig forringelse af de helt enestående kvaliteter, der ligger i dette **skrøbelige møde mellem havn, natur og historiske kerneværdier**. Disse værdier kan den inkarnerede havneentusiast måske nemmere afskrive, hvorimod gæster fra nær og fjern **netop kommer** pga. af disse enestående kvaliteter og netop for at undgå den bombastiske ”marinalignende” atmosfære, som har fået overtag på flere og flere af havnene på nordkysten.

Udsigten fra østmolen ind over fiskerlejet

Historiske billeder fra den gamle østmole

9. Renovering eller komplet udskiftning af den gamle østmole.

Den gamle østmole er tydeligvis i dårlig stand. Det store spørgsmål er, om den kan renoveres, eller om den skal udskiftes helt. Der har i årevis været fremsat en række mulige scenarier for, hvordan molen kan enten **restaureres** eller **genbruges** og **genskabes** ved eksempelvis kun at inddrage nogle få ekstra meter af strandarealet. At det er havnens **ønske**, at den skal elimineres helt, for således at gøre en havneudvidelse endnu mere **berettiget** er indlysende, men at det teknisk set er påkrævet, er på ingen måde dokumenteret.

10. Spørgsmål til kvantitativ benyttelse.

En anden væsentlig fejlantagelse som har præget diskussionen, er betragtningen omkring den rent kvantitative benyttelse af Øststranden (Lillestrand). Som udgangspunkt er denne diskussion om kvantitet grundlæggende irrelevant, når man taler om den særlige kombination af unikke værdier som præger området.

Man fælder eksempelvis ikke en skov, bare fordi der ikke er nok besøgende – tværtimod anses det som en særlig oplevelse at være alene i og med naturen.

I forbindelse med en havns drift er det naturligt at inddrage kvantitative beregninger, men at overføre disse metoder til dette unikke naturområde spækket med kulturhistoriske værdier afslører en fundamental manglende sans for proportioner.

Når det er sagt, skal det understreges, at det er en meget værdsat strand, som i løbet af alle de forskellige sæsoner bliver **flittigt** benyttet til udflugter med børnehaverne, og selvfølgelig i

sommerperioden, hvor børnefamilier og motionssvømmere søger til, og når de lokale beboere skal have deres daglige hurtige dukkert eller bare en gåtur til stranden. Derudover har den i sig selv en række helt afgørende kvaliteter uanfægtet kvantitativ benyttelse.

Der har alligevel været fremsat anonyme, udokumenterede udtalelser baseret på tilfældig fotodokumentation og helt subjektive påstande vedrørende strandens kvantitative benyttelse, som har været fremlagt som både ”dokumentation” og argumentation til fordel for den foreslåede havneudvidelse.

Klassisk sommersceneri fra Lillestrand

Lillestrand med Lochers Hus set fra yderste østlige mole

Vælger man alligevel at se på den rent kvantitative benyttelse af Lillestrand, skal dette sammenholdes med områdets meget begrænsede fysiske udstrækning og herefter sidestilles med eksempelvis Storestrands besøgstal i relation til dennes tilsvarende fysiske udtrækning. (jf. Områdeberegning punkt 4). Dette regnestykke er åbenlyst ikke foretaget, og som nævnt er denne diskussion ude af proportion med de kultur- og naturværdier, som er sagens egentlige omdrejningspunkt.

11. Proportioner og relationer

Det er tydeligt at Hornbæk havn allerede har antaget en betragtelig størrelse, set i relation til det lokalområde den er placeret i. Også set fra vandsiden er det tydeligt, at havnen allerede har fået en udtalt volumen.

Hornbæk Havn i dag

Der er dog stor forskel på, hvordan de forskellige områder, der støder op til havnen, tager sig ud, alt efter hvorfra man betragter disse og særligt efter en udvidelse. Set fra havnens synspunkt er udvidelsen blot en ”praktisk” og fristende måde, hvorpå man kan udvide den eksisterende havnefunktion, hvorimod havnen med udvidelsen set fra strandens og fiskerlejets perspektiv nu vil tage sig ud som en decideret **havnemarina**, der maser sig ind foran det historiske fiskerleje. Her vil udvidelsen udgøre en betragtelig forandring, når havn med nye stenmoler, støj og overvejende motoriserede plastbåde og master pludselig tårner sig op markant tættere på det resterende strandareal end i dag.

Effekten af at den foreslåede **forstørrede** havn kommer til at ligge klos op ad den resterende strand vil endda forstærkes yderligere i kraft af, at det resterende areal som er tilbage af det aktive strandområde nu ovenikøbet, er blevet yderligere **reduceret** i størrelse. (Større havn + mindre strand = stor kontrast)

Havnen rykker tættere på - på flere måder

Havnens størrelse:

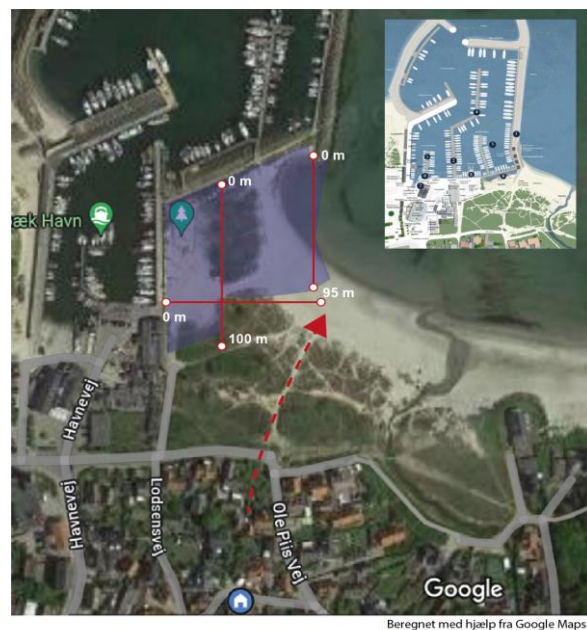
For det første gør man havnen større (8500 m²) og stranden tilsvarende mindre, hvilket samtidig er en måde at rykke havnen tættere på fiskerlejet.

Rykker tættere ind mod land (mod syd):

For det andet rykker man selve havnebassinet ca. 75 meter tættere ind mod fiskerlejet (mod syd) og derudover kommer de tilstødende funktioner uden for havne-bassinet, hvilket svarer til at havnen kommer ca. 100 meter tættere ind på fiskerlejet.

Rykker ind foran fiskerlejet (mod øst):

Samtidig rykker man den linje, der i dag udgør den gamle østmole ca. 95 meter østover dvs. ind foran fiskerlejet.

Beregnet med hjælp fra Google Maps

Tilgangssti fra fiskerlejet til stranden (rød pil):

Når man anvender den primære tilgangssti fra Ole Piisvej i fiskerlejet og ned til stranden, vil det første man møder være en massiv havnefront, hvor man i dag kom ned til det unikke strandareal med havnen tydeligt liggende til venstre men trukket behørigt tilbage bag de let forhøjede klitter.

13. Visualiseringer og standpunkter

Der er i forbindelse med Lokalplanen og udvidelsen af Hornbæk Havn foretaget en række "Landskabelige vurderinger" for at leve op til kravet om at fremsætte et "fotorealistisk billede af de ønskede anlæg og bygninger" for således at dokumentere, om der "sker væsentlige indvirkninger og visuelle påvirkninger på nærområdets landskabelige værdier, kystlandskabets helhed"

Når man gennemgår de forskellige eksempler (standpunkter), som er fremsat i lokalplanen bevæger man sig ud i en form for teknisk argumentation af noget tvivlsom karakter. Man kan, med de fotografiske og grafiske metoder, der er anvendt her, til hver en tid fotografere og illustrere sig til **en hvilken som helst konklusion**. Hvis man ønskede at dokumentere det modsatte synspunkt, nemlig det problematiske i den selv samme havneudvidelse, kunne man med lige så simple midler redegøre for dette ved bare at anvende andre udvalgte kritiske eksempler (standpunkter). Jf. Standpunkt "X" på næste side.

Når man så i øvrigt kombinerer den ringe tekniske billedkvalitet og brug af meget forsimplede grafiske metoder med de selektive valg af lokationer, bliver den her anvendte dokumentationsmetode komplet ubrugelig og tjener intet andet formål end at legitimere den beslutning mange allerede har taget omkring sagen.

Her følger 4 eksempler på problematiske visualiseringer præsenteret i lokalplanen:

Standpunkt 2 (side 80): set fra vestsiden.

Illustrerer havnebassinet og klitlandskabet.

Her oplever man reelt kun relationen mellem den eksisterende havn og den herfra fjerntliggende udvidelse. Fra dette perspektiv vil den eksisterende havn fuldstændig kamuflere alle åbenlyse indvendinger imod udvidelsen og udgør på ingen måde en brugbar visualisering omkring relationen til klitlandskabet øst for havnen.

Standpunkt 2 fra lokalplanen

Standpunkt 3 (side 81): set fra vandsiden

Illustrere sammenspillet mellem havnen set fra havet, byen og kystlandskabet mv.

Hvordan skal et så sløret billede give et retvisende indtryk af, hvordan den nye havn dominerer i forhold til det historiske/idylliske fiskerleje. Det er et udbredt ønske for mange sejlere, at de netop fravælger de store marinaer nord for København som fx Rungsted, Skovshoved og Helsingør for netop at opleve det mere idylliske og den lokale stemning i kombination med det gamle fiskerleje. Hornbæk har i dag stadig den hårfine balance mellem at være en pæn stor havn, men som alligevel giver fiskerlejet en vis ro og plads, som det kræver at fremstå som idyllisk, lokalt fiskerleje. Visualiseringen viser på ingen måde, hvordan udvidelsen netop set fra vandet totalt "overdøver" blikket ind over fiskerlejet. Havnen vil fremstå som en solid klods af en marina, der alvorligt forstyrrer oplevelsen af kystlandskabet og den bagvedliggende historiske landsby. Man skal allerede i dag sejle flere hundrede meter forbi havnen, før fiskerlejet overhovedet bliver fritlagt fra havnen. Sejlere der ankommer med båd hertil, i håb om at komme til et idyllisk fiskerleje, vil blive mere og mere skuffet jo tættere de kommer på havnen.

Standpunkt 3 fra lokalplanen

fortsættes...

Standpunkt 4 (side 82): set fra Øststrandens primære tilgangssti

Illustration af klitlandskabet og udsigten mod havnen mv.

Havnens fremtoning bliver her yderligere bagatelliseret med hjælp fra visualiseringens ringe tekniske kvalitet, som også kamuflerer den lidt fejlagtige placering af den nye mole i forhold til den nærliggende klitdannelse, som i øvrigt vil være fjernet som følge af udvidelsen.

Standpunkt 4 fra lokalplanen

Herfra vil udvidelsen fremstå massiv og monumental

Når man tilgår Øststranden ad den viste sti, vil havnen fremstå mere og mere voldsom, efterhånden som man nærmer sig selve strandarealet og således vil man 25 meter fra omtalte standpunkt tydeligt kunne fremvise det stik modsatte billede, hvis man i øvrigt havde **objektivitet** for øje.

Standpunkt 5 (side 83): set fra Hjørnet af stejlepladsen ved Lochers Hus.

Illustration af sammensillet mellem havnen og dens bebyggelse set fra kystlandskabet ved stejleplads mv.

En generelt irrelevant, "tænkt" visualisering. Fra en afstand af 170 meter (jf. illustration nedenfor), på det fjerneste yderste hjørne af østre stejlebakke, vil enhver havneudvidelse ved brug af vidvinkel kunne fremstå "afdæmpet". Ved kritisk gennemsyn og når man rent fysisk står på denne lokation, vil effekten af havneudvidelsen være meget problematisk set i forhold til det fiskerleje scenari, som udvidelsen er landet midt i.

Standpunkt 5 fra lokalplanen

Standpunkt "X" - Et åbenlyst *standpunkt* ville eksempelvis være centreret midt i det tilbageværende "aktive" strandområde (i strandkantsniveau 70 meter fra kommende fremskudte havnebassin). En visualisering herfra ville klart blotlægge havneudvidelsens monumentale karakter og tilsvarende dominerende indvirkning på Øststranden og hele byområdet. Hvorfor er dette indlysende *standpunkt* udeladt?

Opsummering:

På baggrund af de i lokalplanen beskrevne forudsætninger er det tydeligt, at de fremførte visualiseringer er selektivt ensidige, utilstrækkelige og af ringe teknisk kvalitet og slet ikke lever op til de standarder, intentioner og værdier, der ellers tydeligt fremgår af lokalplanen.

Alternativt standpunkt "X" vs. standpunkt 5

Fortsættes...

14. Argumentet: ventelister til havnepladser

Venteliste er grundlæggende tegn på succes. Så der er forhåbentlig altid nogen på venteliste – det modsatte, nemlig alt for mange ledige pladser, ville være ærgerligt, for så er der tale om spild af plads. Én ting er at havnen stort set ligger passiv ca. halvdelen af året, men der skal ikke være passive pladser i højsæsonen. Så venteliste er en god ting og i en vis forstand et sundhedstegn.

Dernæst er der altid en betydelig del af ”de ventende”, der springer fra når de endelig får tilbudt en plads, enten fordi de allerede ligger i en anden havn, eller fordi de ikke er parat at anskaffe en båd lige nu. Så selve antallet af personer på en venteliste siger ikke noget om det reelle behov.

Derfor er nedbringelse af venteliste ikke et gyldigt argument i sig selv. På et tidspunkt kan havnen jo ikke blive større, og selv da vil der sikkert stadig være nogen på venteliste. Så venteliste er bare et naturligt vilkår, og det er klart relativt, hvornår dette vilkår i så fald skal accepteres. Så er vi igen tilbage til alle de mange andre faktorer, der er meget mere betydende for evalueringen af havnens størrelse og mulige udvidelse.

15. Økonomi og havneudvidelse.

Der har været fremsat påstande om, at havneudvidelsen vil være afgørende for opretholdelsen af hele havnens økonomiske grundlag. Argumentet om at en havneudvidelse skulle være af afgørende betydning for havnens økonomiske overlevelse og fremtid er en **meget alvorlig og risikabel påstand**, som forudsætter at uafhængige økonomiske eksperter får indsigt i havnens økonomi og regnskaber og at relevant dokumentation fremlægges. Denne dokumentation er ikke blevet fremlagt, ligesom at havnens detaljerede økonomiske forhold ikke er frit tilgængelige, da havnen er drevet som privat fond.

Det må være indlysende at havnen, med den størrelse den allerede har i dag, burde have en tilfredsstillende eller ligefrem solid økonomi. Omvendt, hvis havnens økonomi er presset, kan en yderligere ekspansion af havnens størrelse med tilsvarende store investeringer og lån i princippet være en lige så problematisk udfordring. Finansieringen vil i så fald belaste den eksisterende drift da udvidelsen åbenlyst ikke kan dækkes ind af de ekstra udvundne havnepladser og derfor må trækkes ud af driften af hele havnen. En reovering af denne eksisterende havn - uden den bekostelige udvidelse - vil således være en meget mere økonomisk forsvarlig disposition.

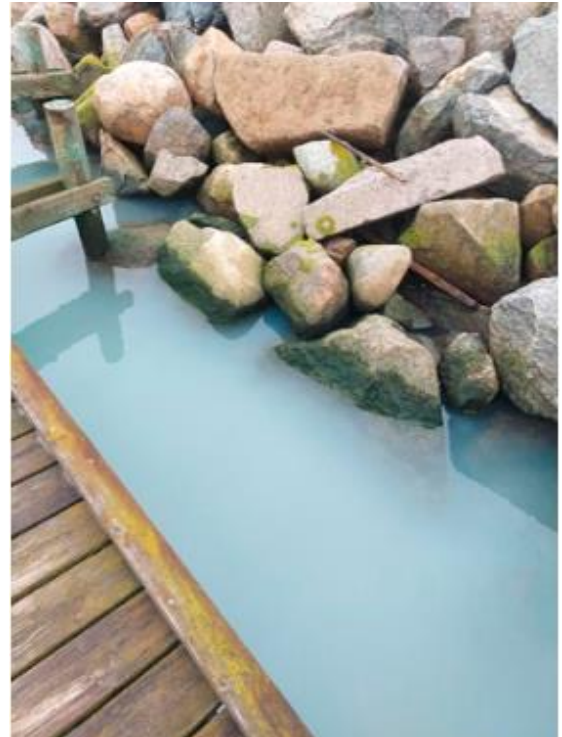
Så længe der ikke foreligger ikke en konkret økonomisk plan med tilsvarende transparent, økonomisk dokumentation kan koblingen omkring økonomi og havneudvidelse derfor ikke indgå sagligt i diskussionen om den mulige havneudvidelse.

Fortsættes...

16. Vandkvaliteten i havnen

Vandkvaliteten i havnebassinet er yderst kritisabel og Lokalplanen og Miljørapporten forholder sig ikke til de anoksiske forhold i havnebassinet. Der sker årligt masseopblomstring af alger (som mælkefarver vandet), som skaber et massivt iltvind og dokumenteres ved efterfølgende svovllugt og 'ligklæde' på bunden. Algeopblomstringerne, som skyldes en ukendt *eutrofierings-kilde*, kan vare i længere tid (flere dage-uger) og spredt over hele året, ikke kun om sommeren men også i vintermånederne. Der er stort set ikke planteliv (bortset fra tang) i havnebassinet, og det ses ofte, at småfisk som f.eks. hundestejler, må stå helt oppe i overfladen for at få ilt.

Fremtidsudsigter for vandkvaliteten i havnen efter havneudvidelse vurderes heller ikke i Lokalplanen og Miljøplanen, og man har dermed ikke et bud på, hvordan man kan ændre på de stærkt kritisable forhold. Den nuværende plan vil bidrage til yderligere forringelse, fordi bassinet gøres længere og der ikke skabes vandudskiftning. Med klimaopvarmning vil iltforholdene forværres yderligere, og havnen vil blive en *dødszone*. På lavt vand og særligt ved krabbebassinet for børn, der er planlagt for enden af det udvidede havnebassin, kan situationen forventes at blive ekstrem. Det vil sandsynligvis være sundhedsskadeligt at gå i vandet i bassinet, og krabber og andet dyre- og planteliv vil forsvinde.

Hornbæk Havn marts 2024:

Sådan ser vandet ofte ud i havnebassinet med den tilbagevendende algeopblomstring.

Fortsættes...

17. Miljø, grøn omstilling og bæredygtighed – en ny virkelighed

Helsingør kommune har fremstillet sig som en **grøn førerkommune** med grøn omstilling som et væsentligt fokusområde:

PLAN FOR KLIMA OG BÆREDYGTIGHED I HELSINGØR KOMMUNE 2020-2030:

”Det overordnede mål for klimainsatsen i Helsingør Kommune er med denne plan at blive CO2 -neutral i 2045 og at nedbringe CO2-udledningen til 1,7 tons pr. borger pr. år i 2030.”

Den foreslåede udbygning af Hornbæk havn og den deraf følgende ”invitation” til at presse et halvt hundrede flere brændstofslugende fritidsbåde ned i det i forvejen miljømæssigt plagede havnebassin passer dårlig med kommunens miljø- og klimamæssige ”grønne” profil.

Endvidere har flere både endnu en alvorlig miljø-omkostning, nemlig deres stærkt miljøbelastende bundmaling, der er med til at forværre havnens vandmiljø. Hvert år bliver store mængder gammel bundmaling og algebegrøning spulet af bådene med højtryksrensere og afslibning på land og udgør, trods regler og anvisninger, en væsentlig miljøbelastning på både havnens vandmiljø og på land med giftigt støv og nedsivning mv.

En bæredygtig strategi

Havnen har et stort principielt ansvar for aktivt at deltage i den nye miljø- og klimamæssige virkelighed og ikke bare isolere sig som en ”ansvarsfri” privat organisation som hovedsagligt plejer snævre interesser og værdier.

I årtier har vi stillet spørgsmålet ”hvorfor” havnen absolut skal være **større**, hvis man nu er bedre tjent med bare at gøre den **bedre**. Og en bedre havn vil – udover at **inkludere** byens og fiskerlejets kulturhistoriske og naturmæssige kerneværdier frem for at **underminere** disse – også kunne omfatte en ny markant profil og strategi for bæredygtighed.

En passende renovering af havnen med tilsvarende **genbrug** af eksisterende materialer vil være det **indlysende valg**. Den nye miljø- og klimamæssige virkelighed har overhalet havnens årtier gamle og forældede drømme om ekspansion og vækst som et mål i sig selv.

Med en **bedre havn** som kompasretning kan vi for alvor tage fat på udfordringen med at lave en **bæredygtig havn - og by** - og for alvor tiltrække turister, gæster og nye borgere ved således konkret at vise, at vi aktivt er en del af den **nye miljø- og klimamæssige virkelighed**. Heri ligger et større og langt mere fremtidssikret potentiale end hvad 50 ekstra bådpladser og et endnu større miljøbelastet havnebassin kan fremvise.

Med klimakrise og den store vægt på bæredygtighed og den ringe udsigt til at men går over til elektriske både, med alle de udfordringer som følger med kombinationen af saltvand, batterier, ladestandere og storme der hærger havneanlæg etc. er der ikke udsigt til at elektricitet skal løse nogen af fremtidens havne udfordringer.

Fortsættes...

Bilag C

Hornbæks Østre Strand i kunsthistorisk perspektiv

af Martin Bigum, billedkunstner, forfatter, deltager i alle 82 DR Kunstquizzer, aktuel med Hornbæk-malerier på Willumsens Museum til 27. juli, 2024

De store danske kunstmuseer Statens Museum for Kunst, Hirschsprungs Samling og ARoS m.fl. har alle malerier fra Hornbæk i deres samlinger. Forløberne for Skagen-malerkolonien

begyndte nemlig alle i Hornbæk. Fra maleren Carl Lochers Hus (der stadig troner på Østre Strand) har P.S.Krøyer malet bølgernes brydninger lige udenfor, dér hvor havnen ligger idag. Frants Henningsen har malet Østre Strands Østerbækken, som var det den dag i dag. De fleste af vores store malere har været og malerisk bevidne den uberørte skønhed ved netop den del af Hornbæk: Vilh. Kyhn, Carl Bloch, Holger Drachmann, L.A.Ring, Viggo Johansen. Alle malede de DEN AUTENTISKE NATUR som afspejlet i strand- og klitlandskabet på Østre Strand.

Med andre ord: Der er også en kunsthistorisk arv at varetage og bibeholde. Nu har hele Østre Strand nemlig klaret den igennem over hundreder af år uden at nogen har skåret i den. Formidsk ikke den del af Hornbæks kyst- og strandforløb ved at pløje et nyt havnebassin ind i det. Denne del, som for turister og børnefamilier vækker stor glædelig overraskelse, fordi det er en lidt "hemmelig", yderst smuk, del af Hornbæk, med sin buede strækning, er nu truet på livet. Som om at det den netop er lidt hemmelig synes at have givet nogen idéen, at den da lå øde hen og er et ubrugeligt hjørne: Ingenlunde. Bare spørg vinterbaderne, surferne, dem der dagligt lufter hunde eller sig selv. Og de legende børn der selvforglemte stortrives i dette område.

Hvis man gennemfører dette barske indhak i klitlandskabet fra havnen og i en lige diagonal ind, fjerner man en del af fremtiden for opfattelsen af vores kultur- og kunsthistorie. P.S.Krøyers motiv med de brydende bølger i havnen vil eksempelvis forsvinde. Frants Henningsens maleri af Østerbækken vil være faretruende nær en stor kunstig havnemur. Og der er mange, mange flere eksempler på landets museer. Alle malede pejlemærker som får internationale besøgende til at tage helt fra København til Hornbæk for at opsøge de oprindelige male-steder.

Hvis man så gerne vil sætte Hornbæk på fremtidens land- og søkort, jamen, så er den der allerede i stor udstrækning på det kunstneriske atlas.

Det må og skal vi værne om. At bevare Hornbæk Østre Strand som den er nu burde være en hel basal indsigt og erkendelse, for enhver der elsker og oplever Hornbæk i sin udfoldede helhed.

Både P.S. Krøyers og Frants Henningsens værker følger dette indspark fra min side. Selv viderefører jeg som samtidskunstner Hornbæks særegne natur og lys, og jeg vedhæfter tre eksempler på dette, alle fra Østre Strand.

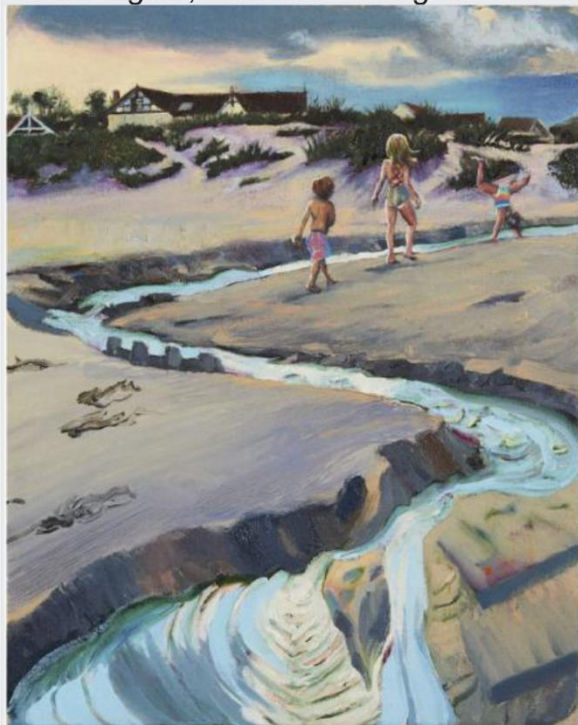
P.S.Krøyer, Bølgernes brydning v. Hornbæk Havn, 1890, Hirschsprungs Samling

Frants Henningsen, Hornbæk, Østerbækken, 1883

Martin Bigum, Fra klitterne bag Hornbæk Havn, 2024

Martin Bigum, Parti fra Hornbæk Østre Strand, 2021

Martin Bigum, Tidlig morgen, Hornbæk Østre Strand, 2019

Konklusion og afsluttende bemærkninger

Helsingør Kommune har i over fem årtier været banebrydende **foregangskommune inden for historisk bybevaring**. Igen og igen har det vist sig at netop de kulturhistoriske kerneværdier, er helt afgørende for byens popularitet og hele dens grundlæggende identitet.

Når fokus falder på Hornbæk med byen, fiskerlejet, kirken, havnen og de tilstødende stejlepladser og kyst-, strand-, og naturområder, hviler der ligeledes et stort ansvar for, at vi værner om de grundlæggende værdier, som netop udgør **kernen i byens dna**, og som er nogle af de afgørende kvaliteter, der får de tusindvis af besøgende til at bo i byen og besøge byen i alle årets måneder.

Ligesom man i Helsingør med afviklingen af skibsværftet **fjernede barrieren** mellem bykernen og Kronborg, på samme måde skal vi klart undgå at **etablere** denne massive og uskønne **barriere**, i form af en havneudvidelse, midt i det naturskønne mødepunkt mellem det historiske fiskerleje – med stranden, stejlepladser og kirken – og havnen.

At ødelægge en af byens fineste og helt enestående strande ud for et historisk fiskerleje for at plastre den til med et alvorligt forurenede bassin fyldt med et halvt hundrede overvejende motoriserede plasticbåde, for ikke at tale om den 6-7 måneders lange gabende, tomme og ucharmerende passive vinterperiode, er ikke vejen frem for den unikke by som Hornbæk er.

Flere havnepladser skaber i sig selv ikke bedre byrum – mennesker skaber bedre byrum, fortællinger skaber byrum og kulturarv og naturmiljøer er en af de vigtigste ingredienser, hvis vi skal fremtidssikre byens placering som en af nordkystens fineste strand- og havnebyer.

Det burde være tydeligt at fornemme, at byen hungrer efter en **ægte helhedsbaseret udvikling**, hvor bevarelsen af unikke, historiske by- og landskabsmiljøer naturligt er i fokus samtidig med, at man stimulerer og understøtter byens mange forskelligartede tendenser og unikke kvaliteter herunder havnens udvikling. Endvidere er vi også forpligtede til at tage hensyn til de lokale naturværdier, klitlandskabet, som er omfattet af naturbeskyttelse, og den store forekomst af marsvin i farvandet lige ud for Hornbæk.

Det kræver at dog dels at politikerne påtager sig det **overordnede ansvar** for at afstikke linjerne for en sådan **helhedsudvikling** og dels at Hornbæk havn **skifter fokus** fra den ensidige og forældede besættelse af ideen med fysisk volumen og antal havnepladser til at interessere sig for at udvikle havnen til det **inkluderende, kulturbærende byrum** med de mangefacetterede kvaliteter som havnen, fiskerlejet og hele området besidder.

